

Cíle finančního vzdělávání v oblasti penzijního připojištění

Vladimíra Petrášková

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Abstrakt

V posledních letech se do popředí zájmu vlád, finančních institucí, politických stran, médií, sociologů a dalších subjektů dostala problematika finanční gramotnosti. Byla schválena řada dokumentů, které se zaměřují na otázky finančního vzdělávání. V České republice je jedním ze stěžejních dokumentů dokument Systém budování finanční gramotnosti na základních a středních školách, který vymezuje standardy finanční gramotnosti pro různé stupně škol. Tyto standardy byly implementovány do kurikulárních dokumentů české vzdělávací soustavy, což jsou rámcové vzdělávací programy pro jednotlivé stupně a typy škol. Tento článek je zaměřen na jeden z finančních produktů, který je součástí standardů finanční gramotnosti určených pro střední školy, a to penzijní připojištění. Bude ukázáno, jaký by měl být cílový stav finančního vzdělání v této oblasti.

Klíčová slova: finanční gramotnost, penzijní připojištění, stavební spoření

Úvod

„Třetina Čechů je přesvědčená, že s penězi umí nakládat velmi dobře, a mnozí mají velmi vysoké finanční sebevědomí. V loňském testování finančních znalostí lidí ve 12 zemích Evropy, Asie a Ameriky však Češi moc dobře nedopadli, skončili v nejhorší trojce.“

(Sovová 2012)

Realita našeho života nás přivádí k mnoha finančním produktům typu běžný účet, stavební spoření, penzijní připojištění, splátkový prodej, spotřební či hypoteční úvěr. To znamená, že občan musí mít určité znalosti a dovednosti, aby se „orientoval v problematice peněz a cen a byl schopen odpovědně spravovat osobní/rodinný rozpočet, včetně správy finančních aktiv a finančních závazků s ohledem na měnící se životní situace“ (MF ČR 2010). Tyto znalosti a dovednosti nazýváme finanční gramotností.

Otázkou zlepšení finanční gramotnosti se zabývala vláda České republiky již koncem roku 2005 a uložila ministerstvům financí, školství a průmyslu a obchodu připravit opatření pro vzdělávání občanů v této oblasti. Dokument s názvem *Systém budování finanční gramotnosti na základních a středních školách*

(MF ČR 2007) byl vypracován a v prosinci 2007 vládou také schválen. Obsahuje konkrétní standardy, které stanovují cílový stav finančního vzdělávání pro základní a střední vzdělávání. Tyto standardy jsou zaměřeny na tři oblasti: peníze, hospodaření domácností a finanční produkty. Standardy finanční gramotnosti pro SŠ obsahují ještě další oblast, a to práva spotřebitele. V průběhu roku 2008 a 2009 byly standardy implementovány do rámcových vzdělávacích programů pro SŠ (MŠMT ČR 2008).

Výše zmíněné standardy finanční gramotnosti byly plně implementovány do rámcových vzdělávacích programů pro gymnázia a střední školy prostřednictvím vzdělávacích oblastí *Člověk a svět práce* a *Matematika a její aplikace*. Oblast *Člověk a svět práce* definuje znalosti a dovednosti týkající se nakládání s finančními prostředky, tržní ekonomiky, národního hospodářství a úlohy státu v ekonomice, které studenti gymnázií a středních odborných škol mají získat. Oblast *Matematika a její aplikace* pak uvádí potřebný matematický aparát, který studentům umožní pochopení zákonitosti fungování finančních vztahů a analýzu nabízených produktů. Implementací do rámcových vzdělávacích programů se finanční standardy stávají závaznými pro všechny školy odpovídajícího typu a musí být náležitě přeneseny do jejich školních vzdělávacích programů (Dvořáková a kol. 2011). Ve školních vzdělávacích programech je finanční problematika vyučována v předmětech společenskovedních a matematice, popř. v nově vytvořených předmětech zaměřených na finance.

V tomto článku bude ukázáno, jaký by měl být cílový stav finančního vzdělávání (týká se středních škol) jednoho z finančních produktů, který byl vymezen v dokumentu *Systém budování finanční gramotnosti na základních a středních školách*, a to penzijního připojištění se státním příspěvkem. Čtenář by mohl vznést otázku, zda má smysl se v době důchodové reformy tímto produktem zabývat. Na tuto otázku může být dána kladná odpověď, neboť penzijní připojištění se státním příspěvkem tvoří tzv. třetí pilíř důchodové reformy. Prvním pilířem je stávající povinný průběžný státní systém, do kterého je odváděn příspěvek na důchodové pojištění v zákonem stanovené výši. Druhým pilířem je dobrovolné spoření u soukromých penzijních společností, do kterých mohou lidé převádět ze státního průběžného systému 3 % z odvedeného sociálního pojištění a další 2 % ze svého vyměřovacího základu mzdy.

Materiál a metodika

Základní charakteristika penzijního připojištění

Jak již bylo výše poznamenáno, penzijní připojištění se státním příspěvkem tvoří třetí pilíř důchodové reformy. V tomto pilíři působí transformované fondy (dřívější fondy penzijního připojištění) a nové penzijní fondy. V transformovaných fondech jsou všichni ti, kteří uzavřeli smlouvy do 30. 11. 2012. V souvislosti s důchodovou reformou došlo u penzijního připojištění k určitým změnám. Přehled těchto změn je součástí článku.

Informace o penzijním připojištění studenti gymnázií získají ve vzdělávací oblasti *Člověk a svět práce*.

Přehled základních informací o penzijním připojištění

- Vklady nejsou pojištěny.
- Maximální roční státní příspěvek do konce roku 2012 byl 1 800 Kč. Výše měsíčního státního příspěvku je uvedena v tabulce 1 (tabulka je platná do 1. 1. 2013).

Tabulka 1: Výše státního příspěvku penzijního připojištění do 1. 1. 2013

Výše příspěvku účastníka v Kč	Výše státního příspěvku v Kč
100 až 199	50 + 40 % z částky nad 100 Kč
200 až 299	90 + 30 % z částky nad 200 Kč
300 až 399	120 + 20 % z částky nad 300 Kč
400 až 499 Kč	140 + 10 % z částky nad 400 Kč
500 a více	150 Kč

Zdroj: (Finance 2012)

Od 1. 1. 2013 došlo v rámci důchodové reformy ke změně výše měsíčního státního příspěvku (viz tabulka 2). Maximální roční státní příspěvek se tedy zvýšil z 1 800 Kč na 2 760 Kč.

Tabulka 2: Výše státního příspěvku penzijního připojištění od 1. 1. 2013

Výše příspěvku účastníka v Kč	Výše státního příspěvku v Kč
100 až 299	0 Kč
300 až 999	90 + 20 % z částky nad 300 Kč
1 000 a více	230 Kč

Zdroj: (Nováková 2011)

- Daňová úspora může dosáhnout až 1 800 Kč ročně. Do konce roku 2012 se maximální roční daňové úspory, tj. 1 800 Kč, dosáhlo při měsíční úložce 1 500 Kč. Od 1. 1. 2013 je maximální roční daňová úspora (opět 1 800 Kč) dosažena při měsíční úložce 2 000 Kč.
- Vklady z penzijního připojištění (včetně státních příspěvků a výnosů) mohou být vyplaceny jednorázově nebo postupně formou doživotní penze. V současné době probíhají diskuze kolem jednorázového vyrovnání. Zatím nebylo rozhodnuto, zda tato forma výplaty penzijního připojištění bude zrušena.
- Výnosy z příspěvků účastníka i ze státních podpor jsou zdaněny 15 %, ale až v den jednorázového vyrovnání, nebo v průběhu vyplácení penze.
- V případě sjednání pouze starobní penze mohou být peníze u transformovaných penzijních fondů vybrány nejdříve za 5 let a až po dosažení 60 let. U nových fondů nejdříve za 5 let a až 5 let před důchodovým věkem.
- V případě transformovaných fondů mohla být ke starobní penzi sjednána výsluhová penze, u níž mohou být peníze vybrány před dosažením 60 let, a to po 15 letech a ve výši maximálně 50 % z naspořené částky. U nových fondů nemůže být výsluhová penze sjednána.

- Roční zhodnocení vkladů se každý rok liší v závislosti na hospodaření fondu.
- Transformované penzijní fondy mají garantovaný výnos, což znamená, že nemohou ze zákona připsat záporné zhodnocení. Klienti nových fondů výhodu garantovaného výnosu ztrácejí.

Základní matematický aparát

Se základním matematickým aparátem jsou studenti seznámeni v oblasti *Matematika a její aplikace*. Vzorce uvedené v této části lze najít např. u Radové a kol. (2011) nebo Odvárka (2005). Jejich podrobné odvození je uvedeno u Petráškové (2012).

Složené úrokování: po dobu n let je uložen kapitál ve výši K_0 při roční úrokové míře i vyjádřené desetinným číslem a s ročním úrokovacím obdobím. Daň z úroků je ve výši 15 %.

$$K_n = K_0 \cdot (1 + 0,85 \cdot i)^n, \quad (1)$$

kde K_n = zhodnocený kapitál,
 K_0 = uložený kapitál,
 n = počet měsíců uložení kapitálu,
 i = roční úroková sazba vyjádřená jako desetinné číslo.

Dlouhodobé spoření polhůtní: po dobu n let je ukládána na konci každého roku částka a Kč při roční úrokové míře i vyjádřené desetinným číslem a s ročním úrokovacím obdobím.

Naspořená částka je:

$$S = a \cdot \frac{(1+i)^n - 1}{i}, \quad (2)$$

kde S = celková naspořená částka,
 a = roční úložka, která je ukládána na konci roku,
 n = počet let spoření,
 i = roční úroková sazba vyjádřená jako desetinné číslo.

Kombinace krátkodobého a dlouhodobého spoření při spoření předlhůtním: po dobu n let je ukládána na začátku každé m -tiny roku částku x Kč při roční úrokové míře i vyjádřené desetinným číslem a s ročním úrokovacím obdobím. Naspořená částka je:

$$S = m \cdot x \cdot \left(1 + \frac{m+1}{2m} \cdot i\right) \cdot \frac{(1+i)^n - 1}{i}, \quad (3)$$

- kde S = celková naspořená částka,
 m = počet úložek během roku,
 x = úložka, která je ukládána na začátku každé m -tiny roku,
 n = počet let spoření,
 i = roční úroková sazba vyjádřená jako desetinné číslo.

Poznámka: Ve vzorcích (2) a (3) není zohledněna daň z úroků, která je v současné době 15 %. Důvod je, jak již bylo poznamenáno v první části článku, že úroky z příspěvků účastníka i ze státních podpor jsou u penzijního připojištění zdaněny až v den jednorázového vyrovnání nebo v průběhu vyplácení penze. Pokud bude uvažováno klasické spoření (např. spořicí účet, stavební spoření), daň z úroků bude ve vzorcích (2) a (3) zohledněna. To znamená nahrazení úrokové míry i čistou úrokovou mírou $0,85 \cdot i$.

Výsledky a diskuse

Výsledky jsou patrné z následujících příkladů:

Příklad – Jednorázové vyrovnání penzijního připojištění

- Jaká částka bude u penzijního připojištění vyplacena na státních příspěvcích, jestliže na začátku každého měsíce je ukládáno 600 Kč, a to po dobu 20 let?
- Jak vysoké bude po 20 letech jednorázové vyrovnání u penzijního připojištění, jestliže je na začátku každého měsíce ukládáno 600 Kč při průměrném zhodnocení 2,4 % p.a. a ročním připisování úroků?

Řešení:

- Výše státních příspěvků za 20 let bude

Měsíční státní příspěvek		90 Kč + 0,2 · 300 Kč = 150 Kč
Státní příspěvek za 1 rok		12 · 150 Kč = 1 800 Kč
Státní příspěvek za 20 let		20 · 1 800 Kč = 36 000 Kč

- Výpočet jednorázového vyrovnání před zdaněním**

Peníze, které jsou ukládány do penzijního fondu, jsou zhodnocovány v průměru každý rok 2,4 %. Stejnou roční úrokovou mírou jsou zhodnocovány i státní příspěvky. Pro výpočet jednorázového vyrovnání před zdaněním bude použit vzorec (3). Po dosazení následujících parametrů:

$$a = 600 \text{ Kč} + 150 \text{ Kč} = 750 \text{ Kč}$$

$$m = 12$$

$$n = 20$$

$$i = 0,024$$

se obdrží:

$$S = 12 \cdot 750 \cdot \left(1 + \frac{13}{24} \cdot 0,024\right) \cdot \frac{(1 + 0,024)^{20} - 1}{0,024} = 230\,561 \text{ Kč}$$

Jednorázové vyrovnání před zdaněním by činilo 230 561 Kč.

Výpočet jednorázového vyrovnání po zdanění

Výnosy z vkladů se u penzijního připojištění daní 15 %, ale až při jednorázovém vyrovnání. Toto je jedna z výhod tohoto produktu oproti např. spořicímu účtům či termínovaným vkladům, kdy jsou výnosy zdaněny již při připisování úroků.

Pro výpočet daně se musí zjistit, jak vysokých výnosů se za 20 let dosáhne. Výše výnosu se obdrží, když se od naspořené částky (= vklady + jejich zhodnocení) odečte částka vložená (= příspěvky účastníka + státní příspěvky).

Na účet penzijního připojištění byla vložena částka:

Příspěvky účastníka za 20 let	20 · 12 · 600 = 144 000 Kč
Státní příspěvky za 20 let	36 000 Kč
Celkem	180 000 Kč

To znamená:

Výnosy = naspořená částka – celkové vklady	230 561 - 180 000 = 50 561 Kč
Daň z výnosů	0,15 · 50 561 = 7 584 Kč
Jednorázové vyrovnání po zdanění = naspořená částka – daň	230 561 - 7 584 = 222 977 Kč

Jednorázové vyrovnání po zdanění činí 222 977 Kč.

Příklad – Penzijní připojištění jako odečitatelná položka z daňového základu

Měsíční příspěvek u penzijního připojištění činí 1 500 Kč.

- Mohou se uplatnit náklady na placení příspěvků penzijnímu fondu v daňovém přiznání? Pokud ano, jak vysoká bude daňová úspora?
- Jak vysoký musí být měsíční příspěvek penzijnímu fondu, aby daňová úspora byla maximální? Jak vysoká bude daňová úspora?
- V jakém případě se musí daňová úspora vracet?

Řešení:

a) Daňový základ může být snížen nejvýše o 12 000 Kč za zdaňovací období. Částka, která se může odečíst od zdaňovacího základu, se rovná úhrnu

příspěvků zaplacených účastníkem penzijního připojištění za zdaňovací období sníženému o 12 000 Kč, tzn.

$$12 \cdot 1\,500 \text{ Kč} - 12\,000 \text{ Kč} = 18\,000 \text{ Kč} - 12\,000 \text{ Kč} = 6\,000 \text{ Kč}.$$

Na každý měsíc tak připadá částka

$$6\,000 : 12 = 500 \text{ Kč},$$

o kterou se sníží základ daně. Vzhledem k tomu, že se v České republice platí rovná daň ve výši 15 %, tak měsíční úspora na dani je

$$500 \cdot 0,15 = 75 \text{ Kč}.$$

Za rok se ušetří na dani celkem $12 \cdot 75 = 900 \text{ Kč}$.

b) Při maximální daňové úspoře musí pro měsíční příspěvek x platit rovnice

$$12 \cdot x - 12\,000 \text{ Kč} = 12\,000 \text{ Kč} \Rightarrow 12 \cdot x = 24\,000 \text{ Kč} \Rightarrow x = 2\,000 \text{ Kč}.$$

Měsíční příspěvek penzijního připojištění pro maximální daňovou úsporu je tedy 2 000 Kč. Maximální roční daňová úspora je $12\,000 \cdot 0,15 = 1\,800 \text{ Kč}$, tzn. $1\,800 \text{ Kč} : 12 = 150 \text{ Kč}$ měsíčně.

c) Daňová úspora se musí vracet, jestliže je penzijní připojištění zrušeno před dovršením věku, ve kterém je nárok na vyplacení jednorázového vyrovnání.

Poznámka k řešení: V případě hrubé mzdy, u které vychází nulová daňová povinnost (tj. hrubá mzda nižší nebo rovna 10 299 Kč), se nemůže uplatnit daňové zvýhodnění penzijního připojištění. Maximální daňové zvýhodnění penzijního připojištění (= 150 Kč/měsíc) se může uplatnit v situaci, kdy měsíční daňová povinnost je alespoň 150 Kč.

Příklad – Penzijní připojištění versus stavební spoření

Tabulka 3: Podmínky stavební spořitelny

Podmínky stavební spořitelny	
Cílová částka	45 000 Kč
Roční úroková sazba	2 %
Státní podpora	10 % z uložené částky za 1 rok, max. 2 000 Kč
Daň z výnosů (odečítá se vždy při připisování úroků)	15 %
Minimální doba spoření	6 let
Poplatky	Při uzavírání smlouvy: 0,5 % z cílové částky (max. 7 500 Kč) Vedení účtu: 310 Kč/rok Výpis z účtu: 50 Kč/rok

Zdroj: (Česká spořitelna 2012)

Stavební spořitelna nabízí při uzavření smlouvy o stavebním spoření podmínky, které jsou uvedeny v tabulce 3. Cílová částka vychází z měsíční úložky 500 Kč. Penzijní fond předpokládá během následujících 6 let průměrné zhodnocení 2 %.

Jaký produkt při měsíční úložce 500 Kč na konci měsíce přinese vyšší zisk? U obou produktů se uvažuje měsíční připisování úroků. Pro jednoduchost výpočtu se dále uvažuje, že poplatky stavební spořitelně jsou zaplacený převedením požadované částky z běžného účtu na účet stavební spořitelny.

Řešení

Stavební spoření

Vzhledem k tomu, že od roku 2011 podléhají výnosy (= úroky) ze stavebního spoření dani ve výši 15 % a daň je odečtena vždy při každém připisování úroků, se použije pro výpočet naspořené částky vzorec (2), ve kterém bude hrubá úroková sazba i nahrazena čistou úrokovou sazbou $0,85 \cdot i$.

Po dosazení parametrů:

$$\begin{aligned} a &= 500 \text{ Kč} \\ n &= 12 \cdot 6 = 72 \\ i &= \frac{0,02}{12} = 0,001666 \end{aligned}$$

se obdrží

$$S = 500 \cdot \frac{(1 + 0,85 \cdot 0,001666)^{72} - 1}{0,85 \cdot 0,001666} = 37\,872 \text{ Kč}$$

Naspořená částka za 6 let je ve výši 37 872 Kč. Vedle této částky je každý rok připsána vždy k 1. dubnu následujícího roku státní podpora ve výši 10 % z roční naspořené částky, tj. $0,1 \cdot 12 \cdot 500 \text{ Kč} = 0,1 \cdot 6\,000 \text{ Kč} = 600 \text{ Kč}$. Také státní podpora se zhodnocuje a výnosy jsou opět zdaněny 15 %, a to podle vzorce (1).

Po 6 letech bude připsána státní podpora ve výši:

1. státní podpora		$600 \cdot \left(1 + 0,85 \cdot \frac{0,02}{12}\right)^{60}$	= 653 Kč
2. státní podpora		$600 \cdot \left(1 + 0,85 \cdot \frac{0,02}{12}\right)^{48}$	= 642 Kč
3. státní podpora		$600 \cdot \left(1 + 0,85 \cdot \frac{0,02}{12}\right)^{36}$	= 631 Kč
4. státní podpora		$600 \cdot \left(1 + 0,85 \cdot \frac{0,02}{12}\right)^{24}$	= 621 Kč
5. státní podpora		$600 \cdot \left(1 + 0,85 \cdot \frac{0,02}{12}\right)^{12}$	= 610 Kč
6. státní podpora			600 Kč
Celkem			3 758 Kč

Po 6 letech spoření bude naspořená částka $37\,872 \text{ Kč} + 3\,758 \text{ Kč} = 41\,630 \text{ Kč}$.

Ke smlouvě o stavebním spoření se vážou následující poplatky:

Poplatek za uzavření smlouvy		$0,005 \cdot 45\,000 \text{ Kč} = 225 \text{ Kč}$
Poplatky za vedení účtu		$6 \cdot 310 \text{ Kč} = 1\,860 \text{ Kč}$
Poplatky za výpisy		$6 \cdot 50 \text{ Kč} = 300 \text{ Kč}$
Celkem		2 385 Kč

To znamená, že ze stavebního spoření bude následující zisk:

Naspořená částka (včetně podpor)		41 630 Kč
Vklady		$12 \cdot 6 \cdot 500 \text{ Kč} = 36\,000 \text{ Kč}$
Poplatky celkem		2 385 Kč
Zisk = naspořená částka		3 245 Kč
– vklady – poplatky		

Penzijní přípojištění

Vzhledem k tomu, že se výnosy u penzijního přípojištění daní až při jednorázovém vyrovnání, použije se pro výpočet jednorázového vyrovnání před zdaněním vzorec (2).

Po dosazení parametrů do vzorce (2):

$$a = 500 \text{ Kč} + (90 \text{ Kč} + 0,2 \cdot 200 \text{ Kč}) = 630 \text{ Kč}$$

$$n = 12 \cdot 6 = 72$$

$$i = \frac{0,02}{12} = 0,001666$$

se obdrží

$$S = 630 \cdot \frac{(1 + 0,001666)^{72} - 1}{0,001666} = 48\,150 \text{ Kč}$$

Po 6 letech činí jednorázové vyrovnání před zdaněním 48 150 Kč.

Za účelem zjištění jednorázové vyrovnání po zdanění výnosů se musí zjistit, jak vysoký byl výnos z penzijního přípojištění:

$$\text{Výnos} = \text{naspořená částka} - \text{celkové vklady (naše příspěvky + státní příspěvky)}$$

$$\text{Výnos} = 48\,150 \text{ Kč} - 12 \cdot 6 \cdot 630 \text{ Kč} = 48\,150 \text{ Kč} - 45\,360 \text{ Kč} = 2\,790 \text{ Kč}.$$

Jednorázové vyrovnání po zdanění bude:

Výnos		2 790 Kč
Daň z výnosů		$0,15 \cdot 2790 \text{ Kč} = 419 \text{ Kč}$
Jednorázové vyrovnání		
po zdanění = naspořená		48 150 – 419 Kč = 47 731 Kč
částka – daň		

Vzhledem k tomu, že s penzijním připojištěním nejsou spojeny žádné poplatky, tak zisk činí:

$$\text{Zisk} = \text{jednorázové vyrovnání po zdanění} - \text{vklady}$$

$$\text{Zisk} = 47\,731 \text{ Kč} - 36\,000 \text{ Kč} = 11\,731 \text{ Kč}.$$

Z výše uvedených výpočtů je zřejmé, že je výhodnější uzavřít penzijní připojištění, neboť zisk je vyšší o $11\,731 \text{ Kč} - 3\,245 \text{ Kč} = 8\,486 \text{ Kč}$ než u stavebního spoření.

Čtenář může ovšem vznést námitku, že penzijní fond může mít během následujících 6 let nulové zhodnocení. V případě nulového zhodnocení by bylo vyplaceno jednorázové vyrovnání ve výši:

Príspevky za 6 let		$6 \cdot 12 \cdot 500 = 36\,000 \text{ Kč}$
Státní příspěvky za 6 let		$6 \cdot 12 \cdot 130 = 9\,360 \text{ Kč}$
Jednorázové vyrovnání		45 360 Kč

V případě nulového zhodnocení zisk z penzijního připojištění činí $9\,360 \text{ Kč}$, to znamená o $9\,360 \text{ Kč} - 3\,245 \text{ Kč} = 6\,115 \text{ Kč}$ více než u stavebního spoření.

Z řešení příkladu vyplývá, že je jednoznačně výhodnější uzavřít penzijní připojištění než stavební spoření. „Nevýhodou“ penzijního připojištění oproti stavebnímu spoření ale je, že k vyplacení jednorázového vyrovnání dochází až v určitém věku (u transformovaných fondů nejdříve v 60 letech, u nových fondů nejdříve 5 let před dosažením důchodového věku). U stavebního spoření je přístup k naspořené částce v jakémkoliv věku již po 6 letech.

Dále by mělo být poznamenáno, že od 1. 1. 2014 platí novela zákona o stavebním spoření (MF ČR 2012a). Jednou z navrhovaných změn je zavedení účelového vyplácení státní podpory stavebního spoření, a to na bytové potřeby. Účelovost se týká podpor, které se vztahují k naspořeným částkám po 1. lednu 2014, a to u všech smluv (smlouvy uzavřené po datu i před datem účinnosti novely).

Závěr

V článku byl čtenář seznámen s penzijním připojištěním, které v současné době – v souvislosti s důchodovou reformou – stojí v popředí zájmu široké veřejnosti. Je zřejmé, že nejen absolventi středních škol, ale i každý občan by měl znát všechny aspekty, které jsou s penzijním připojištěním svázány, aby byl připraven čelit reálným životním situacím. Toto však vyžaduje určitý stupeň finanční gramotnosti, který podle Národní strategie finančního vzdělávání (MF ČR 2010) má být získán v počátečním vzdělávání, popř. v dalším vzdělávání. Subjekty a projekty, které se věnují zvýšení úrovně finanční gramotnosti v České republice může každý občan najít na [www stránkách MF ČR](http://www.strankach.mfcr.cz) (MF ČR 2012b).

Reference

- ČESKÁ SPOŘITELNA, 2012. *Sazebník úhrad Stavební spořitelny České spořitelny, a. s., pro bankovní obchody* [online]. [cit. 2012-06-04]. Dostupné z: <http://www.burinka.cz/cs/obchodni-podminky/sazebnik-uhrad/fyzicke-osoby/>
- DVOŘÁKOVÁ, Z. a kol., 2011. *Finanční vzdělávání pro střední školy: se sbírkou řešených příkladů na CD*. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-80-7400-008-9.
- FINANCE, 2012. *Státní příspěvek penzijního připojištění* [online]. [cit. 2012-06-04]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/duchody-a-davky/penzijni-pripojisteni/abeceda-penzijniho-pripojisteni/statni-prispevek-penzijniho-pripojisteni/>
- MF ČR, 2007. *Systém budování finanční gramotnosti na základních a středních školách* [online]. [cit. 2012-06-04]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz>
- MF ČR, 2010. *Národní strategie finančního vzdělávání* [online]. [cit. 2012-03-17]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/ft_strategie_financniho_vzdelavani.html
- MF ČR, 2012a. *Informace Ministerstva financí k vládnímu návrhu novely zákona o stavebním spoření – rok 2012* [online]. [cit. 2012-06-04]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/stavebni_sporeni.69872.html
- MF ČR, 2012b. *Projekty finančního vzdělávání* [online]. [cit. 2012-06-04]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/ft_finvzd_projekty.html
- MŠMT ČR, 2008. *Rámcové vzdělávací programy oborů středního vzdělání* [online]. [cit. 2012-06-04]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/ramcove-vzdelavaci-programy-zaslani-do-vnejsiho-pripominkoveho-rizeni>
- NOVÁKOVÁ, J., 2011. Penzijní připojištění: změny se dotknou i těch, kteří už smlouvu mají. In *iDnes.cz* [online]. 14. září 2011 [cit. 2012-06-04]. Dostupné z: http://finance.idnes.cz/penzijni-pripojisteni-zmeny-se-dotknou-i-tech-kteri-uz-smlouvu-maji-lia-/spor.aspx?c=A110913_1650690_spor_zuk
- ODVÁRKO, O., 2005. *Úlohy z finanční matematiky pro střední školy*. Praha: Prometheus. ISBN 80-7196-303-8.
- PETRÁŠKOVÁ, V., 2012. Znalost problematiky penzijního připojištění – nezbytná součást finanční gramotnosti (I. část). *Matematika, fyzika a informatika*. **21**, 395–404. ISSN 1210-1761.
- RADOVÁ, J. a kol., 2011. *Finanční matematika pro každého: příklady*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3584-9.

SOVOVÁ, E., 2012. Češi dopadli v loňském finančním testu jako břídilové. A jak letos?. In *iDnes.cz* [online]. 3. května 2012 [cit. 2012-06-04]. Dostupné z: http://finance.idnes.cz/financni-gramotnost-cechu-a-megatest-dsp-/viteze.aspx?c=A120426_141448_viteze_sov

The Objectives of Financial Education in the Area of Supplementary Pension

In the past years, the issue of financial literacy has got into the limelight of governments, financial institutions, political parties, mass media, sociologists and other entities. Many documents focused on the issues of financial education have been approved. In the Czech Republic, one of the essential documents is Systém budování finanční gramotnosti na základních a středních školách (The system of development of financial literacy at primary and secondary schools) that defines financial literacy standards for various degrees of schools. These standards have been implemented into the curricular documents of the Czech educational system, which are framing educational programmes for particular degrees and types of schools. This article deals with one of financial products, which is a part of the financial literacy standards designed for secondary schools, i.e. contributory pension scheme. Within the article, desirable target status of financial education in this field will be outlined.

Keywords: financial literacy, supplementary pension, building savings

Kontaktní adresa:

RNDr. Vladimíra Petrášková, Ph.D., Katedra matematiky, Pedagogická fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Jeronýmova 10, 371 15 České Budějovice, e-mail: petrasek@pf.jcu.cz

PETRÁŠKOVÁ, V. Cíle finančního vzdělávání v oblasti penzijního připojištění. *Littera Scripta*. 2013, **6**(1), 116–127. ISSN 1805-9112.
